

**VILNIAUS UNIVERSITETAS
MEDICINOS FAKULTETAS**

Baigiamasis darbas

Skiepai nėštumo metu

Vaccination During Pregnancy

Gabija Stankevičiūtė VI kursas, 7 gr.

**Klinikinės medicinos instituto
Akušerijos ir ginekologijos klinika**

Darbo vadovas

Jaun. asist. Živilė Sabonytė-Balšaitienė

Katedros arba Klinikos vadovas

Prof. dr. Diana Ramašauskaitė

2023 m.

Studento elektroninio pašto adresas

gabija.stankeviciute@mf.stud.vu.lt

TURINYS

SANTRAUKA.....	2
SUMMARY	3
ĮVADAS	4
TYRIMO METODIKA.....	5
REZULTATAI.....	6
1. Tiriamųjų charakteristika.....	6
2. Akušerinės anamnezės ir nėštumo priežiūros charakteristika	6
3. Paskata ir pasirinkimas skiepytis, informacijos apie skiepus ieškojimas	7
4. Nesiskiepijimo nuo gripo priežastys, skiepijimosi tendencija prieš pastojant.....	9
5. Nesiskiepijimo nuo kokliušo priežastys, skiepijimosi tendencija prieš pastojant.....	12
6. Nesiskiepijimo nuo COVID-19 priežastys, skiepijimosi tendencija prieš pastojant ...	13
7. Apklaustųjų žinios apie skiepijimąsi nėštumo metu	14
APTARIMAS	16
IŠVADOS.....	20
PASIŪLYMAI.....	20
PRIEDAI	21
LITERATŪROS SĄRAŠAS	22

SANTRAUKA

Darbo tikslas. Įvertinti nėščių ir neseniai pagimdžiusių moterų žinias apie skiepus nuo sezoninio gripo, COVID-19 infekcijos ir kokliušo nėštumo metu bei išaiškinti nenoro skiepytis priežastis ir priemones, kurios paskatintų pakeisti šią nuomonę.

Darbo metodika. Atliktas perspektyvusis kohortinis tyrimas, kurio metu naudota originali, anoniminė, vienmomentė apklausa internete. Tyrime dalyvavo 411 moterų. Iš jų 111 buvo nėščios ir 300 buvo mažiau nei 6 mėnesiai po gimdymo. Anketą sudarė 34 klausimai su vienu ar keliais atsakymo variantais. Duomenys apdoroti Microsoft Excel ir IBM SPSS 29.0.1.0 programomis. Statistiškai reikšmingais laikyti visi skirtumai, kurių paklaidos tikimybė (p) buvo mažesnė nei 0,05.

Rezultatai. Tiriamosios suskirstytos į dvi grupes: pasiskiepijusias nėštumo metu (PNM) bent viena vakcina, rekomenduojama nėščiosioms (N = 97, 23,6 %) ir nepasiskiepijusias nėštumo metu (NNM) (N = 314, 76,4 %). Informacijos apie nėščiosioms rekomenduojamas vakcinas nėštumą prižiūrinčio medicinos specialisto dažniau teiravosi PNM nei NNM grupės moterys (N = 72, 74,2 % ir N = 109, 34,7 %). PNM grupės tiriamosios dažniau nurodė gavusios pasiūlymą skiepytis nei NNM grupės tiriamosios (N = 84, 86,6 % ir N = 128, 40,7 %). Apie rekomendaciją skiepytis nuo sezoninio gripo nežinojo N = 6, 6,2 % PNM ir N = 37, 11,8 % NNM, nuo kokliušo – N = 41, 42,3 % PNM ir N = 108, 34,4 % NNM ir nuo COVID-19 infekcijos – N = 1, 1 % PNM ir N = 13, 4,1 % NNM grupės tiriamųjų. Dažniausia nenoro skiepytis priežastimi tiriamosios įvardijo atsisakymą skiepytis bet kokia vakcina (N = 178, 35,8 %).

Išvados. Bent viena nėščiosioms rekomenduojama vakcina pasiskiepijo mažiau nei ketvirtadalis tiriamųjų. Beveik pusė tiriamųjų nesulaukė pasiūlymo skiepytis nėščiosioms rekomenduojamomis vakcinomis. Dažniausiai skiepytis skatinęs veiksnys buvo nėštumą prižiūrintis medicinos specialistas. Beveik trys ketvirtadaliai paskatinimo sulaukusių moterų rinkosi skiepytis nėštumo metu. Informacijos apie skiepus nėščiosioms tiriamosios pirmiausia teiravosi nėštumą prižiūrinčio medicinos specialisto. Daugiau nei trečdalis tiriamųjų nežinojo apie rekomendaciją skiepytis nuo kokliušo, dešimtadalis – nuo sezoninio gripo, o keliolika tiriamųjų – nuo COVID-19 infekcijos. Pagrindinė pasirinkimo nesiskiepyti rekomenduojamomis vakcinomis priežastis buvo atsisakymas skiepytis išvis.

Raktažodžiai. Vakcinacija nėštumo metu; nėštumas; gripas; kokliušas; COVID-19

SUMMARY

Aim of the study. To evaluate the knowledge of pregnant women and those who have recently given birth about vaccination against seasonal influenza, COVID-19 infection and pertussis during pregnancy, and clarify the reasons for vaccine hesitancy and the measures that could encourage a change in this attitude.

Material and methods. A prospective cohort study was conducted, during which an original, anonymous, cross-sectional online survey was used. The study involved 411 women. 111 participants were pregnant during the survey and 300 participants were less than 6 months postpartum. The questionnaire consisted of 34 questions with one or several answer options. Data were analyzed using Microsoft Excel and IBM SPSS 29.0.1.0 software. All differences were considered statistically significant if the probability of error (p) was less than 0.05.

Results. The participants were divided into two groups: those who were vaccinated during pregnancy (VDP) with at least one vaccine recommended for pregnant women (N = 97, 23.6%), and those who were not vaccinated (NVDP) (N = 314, 76.4%). Information about vaccines recommended for pregnant women was more frequently sought from the medical specialist monitoring the pregnancy by the VDP group than the NVDP group (N = 72, 74.2% and N = 109, 34.7%). VDP participants were more likely to report having been offered vaccination than NVDP participants (N = 84, 86.6% and N = 128, 40.7%). The recommendation to vaccinate against seasonal influenza was unknown by N = 6, 6.2% of VDP and N = 37, 11.8% of NVDP, against pertussis by N = 41, 42.3% of VDP and N = 108, 34.4% of NVDP, and against COVID-19 by N = 1, 1% of VDP and N = 13, 4.1% of NVDP. The most common reason for reluctance to get vaccinated was cited as refusal to get vaccinated with any vaccine (N = 178, 35.8%).

Conclusions. Less than a quarter of the participants received at least one vaccine recommended for pregnant women. Almost half of the participants did not receive an offer to get vaccinated. The most encouraging factor to get vaccinated was the medical specialist monitoring the pregnancy. Almost three-quarters of the women who received encouragement chose to get vaccinated during pregnancy. The participants primarily sought information about vaccines for pregnant women from the medical specialist monitoring the pregnancy. More than a third of the participants did not know about the recommendation to get vaccinated against pertussis, a tenth against seasonal flu and a few participants against the COVID-19 infection. The main reason for choosing not to get vaccinated with the recommended vaccines was refusal to get vaccinated at all.

Key words. Vaccination during pregnancy; pregnancy; influenza; pertussis; COVID-19

IVADAS

Skiepai yra veiksminga užkrečiamų infekcinių ligų prevencijos priemonė, mažinanti sergamumą bei mirtingumą nuo šių ligų. Dalis infekcinių ligų beveik išnyko taikant visuotinę vakcinaciją. Šis profilaktikos metodas itin svarbus rizikos grupėms priklausantiems asmenims. Rizikos grupei priskiriamos ir nėščiosios. Nėščios moters organizme vyksta nemažai pokyčių. Jie padeda išnešioti vaisių, tačiau kai kurie jų didina riziką sirgti tam tikromis infekcinėmis ligomis. Vienas tokių pokyčių – tolerancijos vaisiui mechanizmas, dėl kurio ląstelinis imunitetas keičiamas humoraliniu. Moters skiepijimas prieš pastojant ar nėštumo metu apsaugo motiną ir vaisių nuo intrauterinės infekcijos, o gimusį naujagimį nuo infekcinės ligos ir sunkios jos formos. Naujagimis iš motinos įgyja pasyvųjį imunitetą dviem būdais: antikūniai į jo organizmą patenka per placenta, o vėliau ir per motinos piena (1,2).

Remiantis pasaulinėmis rekomendacijomis, šiuo metu Lietuvoje nėščiasias rekomenduojama skiepyti trimis vakcinomis: nuo sezoninio gripo, nuo COVID-19 infekcijos bei kokliušo vakcina, turinčia kokliušo komponentą (Tdap) (3). Nėščios moterys yra imlesnės infekcijoms ir serga sunkesne sezoninio gripo ir COVID-19 infekcijos forma nei ne nėščios reprodukcinio amžiaus moterys (4,5). Sergamumas kokliūšu nėštumo metu nėra didesnis nei bendrojoje populiacijoje, tačiau ši liga yra pavojinga naujagimiams ir kūdikiams, kurie pradedami skiepyti nuo kokliušo tik sulaukę 2 mėnesių. Pagrindinis skiepijimo nuo kokliušo nėštumo metu tikslas yra apsaugoti naujagimį (6,7).

Lietuvoje paskiepytų nėščiųjų skaičius didėja nežymiai (2), nepaisant moksliniais įrodymais grįstų rekomendacijų ir nemokamos vakcinacijos rekomenduojamomis vakcinomis (5,6,8). Nėščiosios išlieka viena iš mažiausiai nuo sezoninio gripo paskiepytų rizikos grupių (9,10).

Svarbu išsiaiškinti nėščių moterų nenoro skiepytis priežastis bei pasiūlyti priemones, kurios paskatintų nėščiasias labiau pasitikėti skiepais. Pasaulinėje mokslinėje literatūroje ši tema itin populiari, tačiau Lietuvoje trūksta tyrimų, nagrinėjančių šią problemą. Tyrimo tikslas yra įvertinti nėščiųjų nenoro skiepytis priežastis, priemones, kurios paskatintų pakeisti nuomonę, bei žinias apie vakcinaciją nuo sezoninio gripo, COVID-19 infekcijos ir kokliušo pastojus.

TYRIMO METODIKA

Mokslinis tyrimas atliktas 2023 metais. Tiriamosios buvo kviečiamos dalyvauti tyrime nuo vasario 1 d. iki balandžio 12 d. Atlikta anoniminė nėščių ir gimdžiusių per pastaruosius 6 mėnesius moterų apklausa. Originali, anoniminė, vienmomentė anketa buvo platinama internete siekiant apklausti kuo daugiau nėščiųjų ir neseniai gimdžiusių moterų.

Anketa sudaryta iš 34 klausimų su vienu ar keliais galimais atsakymo variantais (Priedas 1). Anketa sudarė dvi dalys. Į pirmąją dalį buvo įtraukti klausimai apie bendruosius demografinius rodiklius, išsilavinimą, lėtines ligas, akušerinę anamnezę bei nėštumo priežiūros planą. Antroje dalyje buvo bandoma išsiaiškinti ar moterims buvo pasiūlyta skiepytis nėščiosioms rekomenduojamais skiepais, kas paskatino priimti sprendimą skiepytis, kur nėščiosios ieškojo informacijos apie vakcinaciją. Be to, buvo klausiama ar moterys skiepijosi nuo sezoninio gripo, kokliušo ar COVID-19 infekcijos. Tų, kurios teigė nesiskiepijusios, buvo klausiama, kokios buvo tokio sprendimo priežastys ir kas paskatintų pakeisti nuomonę apie vakcinaciją. Anketos pabaigoje buvo pateikta dešimt teiginių, susijusių su skiepais nėštumo metu, siekiant išsiaiškinti tiriamųjų žinias šiuo klausimu.

Tyrime dalyvavusios moterys suskirstytos į dvi grupes: pasiskiepijusias nėštumo metu bent viena vakcina rekomenduojama nėščiosioms (nuo sezoninio gripo, COVID-19 infekcijos arba kokliušo) (PNM grupė) ir nepasiskiepijusias nėštumo metu (NNM grupė). Tyrimo metu lyginti tiriamųjų grupių moterų atsakymai į klausimus apie skiepus ir nėščiųjų vakcinaciją.

Iš viso apklaustos 446 moterys. Į galutinę analizę įtraukti 411 anketų duomenys. 36 anketų duomenys pašalinti, nes buvo atsakyta į ne visus klausimus.

Statistinė duomenų analizė atlikta naudojant Microsoft Excel ir IBM SPSS 29.0.1.0 programas. Rezultatai pateikti procentais bei skaitmenimis. Kokybiniai kintamieji lyginti naudojant Chi kvadrato testą, duomenų patikimumas laikytas reikšmingu, kai $p < 0,05$.

REZULTATAI

1. Tiriamųjų charakteristika

Tyrimė dalyvavo 411 moterų. Daugiau nei pusė jų – 226 (55 proc.), buvo įgijusios aukštąjį universitetinį išsilavinimą. Dauguma tiriamųjų nurodė, kad gyveno mieste – 327 (79,6 proc.). Vidutinis tiriamųjų amžius buvo 29,76 metai (SD ± 4,736, Min. – 19, Max. – 48, mediana – 29). Mažiau nei ketvirtadalis (97 (23,6 proc.)) apklaustų moterų buvo pasiskiepijusios nėštumo metu (PNM) bent viena vakcina, rekomenduojama nėščiosioms. Likusi dalis – 314 (76,4 proc.), teigė, kad nesiskiepijo nėštumo metu (NNM). Kas šešta (68 (16,5 proc.)) nurodė, kad skiepijosi nuo sezoninio gripo, nuo COVID-19 infekcijos skiepijosi 34 (8,3 proc.) moterys ir mažiausiai – 24 (5,8 proc.), skiepijosi nuo kokliušo. Vos 3 (1 proc.) tiriamosios rinkosi skiepytis visomis vakcinomis, rekomenduojamomis besilaukiančioms moterims.

2. Akušerinės anamnezės ir nėštumo priežiūros charakteristika

Dauguma apklausoje dalyvavusių moterų (300 (72,9 proc.)) buvo gimdžiusios mažiau nei prieš šešis mėnesius. Daugiau tokių moterų buvo NNM grupėje – 234 (74,5 proc.). Mažiau nei trečdalis moterų (111 (27 proc.)) apklausoje dalyvavo nėštumo metu. Dauguma jų buvo iš NNM grupės (80 (72,1 proc.)). Stebėtas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp grupių, lyginant jų pasiskirstymą pagal nėštumo ir pogimdyminį laikotarpius (1 lentelė).

1 lentelė. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal nėštumo ir pogimdyminį laikotarpius

<i>Laikotarpis</i>	<i>N</i>	<i>PNM (proc.)</i>	<i>NNM (proc.)</i>	<i>P</i>
• I trimestras	10	2,1 (N = 2)	2,6 (N = 8)	0,030
• II trimestras	43	8,2 (N = 8)	11,1 (N = 35)	
• III trimestras	58	21,7 (N = 21)	11,8 (N = 37)	
• Pagimdžiusi (< 2 mėn.)	29	11,3 (N = 11)	5,7 (N = 18)	
• Pagimdžiusi (2-6 mėn.)	271	56,7 (N = 55)	68,8 (N = 216)	

Akušerinės anamnezės duomenys tarp grupių statistiškai reikšmingai nesiskyrė. Daugiau nei pusė tyrimė dalyvavusių moterų – 56 (57,7 proc.) PNM ir 171 (54,4 proc.) NNM grupėje, laukėsi arba gimdė pirmą kartą (atitinkamai 62 (63,9 proc.) ir 195 (62,1 proc.)).

Tiriamųjų pasiskirstymas pagal nėštumo rizikos grupes buvo beveik vienodas abiejose grupėse. Daugiau nei pusė tyrime dalyvavusių moterų (60 (61,8 proc.) PNM ir 184 (58,5 proc.) NNM) nurodė, kad jų nėštumas buvo mažos rizikos. NNM grupės moterims statistiškai nereikšmingai dažniau nustatyti rizikos veiksniai, atsiradę nėštumo metu (18 (18,5 proc.) PNM ir 67 (21,3 proc.) NNM) arba jų nėštumas nuo pradžių buvo priskiriamas didelės rizikos grupei (17 (5,4 proc.) PNM ir 7 (7,2 proc.) NNM) ($p = 0,875$).

Didžioji dalis apklaustųjų neigė sergančios lėtinėmis ligomis – 83 (85,5 proc.) PNM ir 275 (87,4 proc.) NNM grupėje.

Absoliuti dauguma tiriamųjų nurodė, kad laikosi nėštumo priežiūros plano – 95 (97,9 proc.) PNM ir 308 (98 proc.) NNM grupėje. Dažniausiai nėštumą prižiūrėjo gydytojas akušeris ginekologas (87 (89,6 proc.) PNM ir 283 (90,1 proc.) NNM). Nenustatytas reikšmingas skirtumas tarp grupių vertinant nėštumo priežiūros plano laikymąsi ($p = 0,627$) bei nėštumą prižiūrintį specialistą ($p = 0,747$).

3. Paskata ir pasirinkimas skiepytis, informacijos apie skiepus ieškojimas

Beveik pusė tyrime dalyvavusių moterų (199 (48,4 proc.)) nurodė, kad nėštumo metu joms nebuvo siūlyta skiepytis bent viena rekomenduojama vakcina. Žymiai daugiau tokių moterų buvo NNM grupėje – 186 (93,5 proc.) ($p < 0,001$). Apklausos duomenys parodė, kad dažniausiai nėščiosioms buvo siūloma skiepytis nuo sezoninio gripo (68 (70,1 proc.) PNM ir 92 (29,3 proc.) NNM). Grupių analizė parodė, kad NNM grupės tiriamosios dažniau teigė nesulaukusios raginimo skiepytis (2 lentelė).

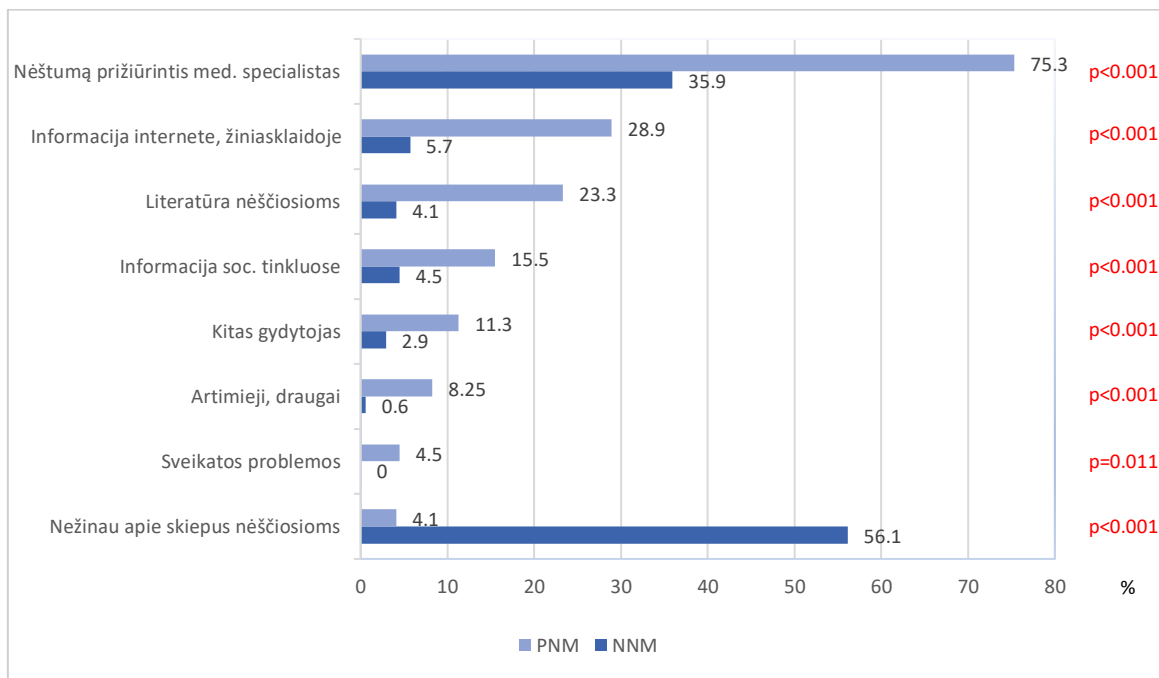
2 lentelė. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal siūlymą skiepytis nėščiosioms rekomenduojamomis vakcinomis

<i>Pasiūlymas skiepytis</i>	<i>N</i>	<i>PNM (proc.)</i>	<i>NNM (proc.)</i>	<i>P</i>
• Nuo gripo	160	70,1 (N = 68)	29,3 (N = 92)	<0,001
• Nuo COVID-19	104	36,1 (N = 35)	21,9 (N = 69)	0,005
• Nuo kokliušo	63	28,9 (N = 28)	11,2 (N = 35)	<0,001
• Nepasiūlyta	199	13,4 (N = 13)	59,2 (N = 186)	<0,001

Tyrimo rezultatai parodė, kad dažniausiai moteris skiepytis skatino nėštumą prižiūrintis medicinos specialistas (73 (73,5 proc.) PNM ir 113 (35,9 proc.) NNM grupėje). PNM grupės

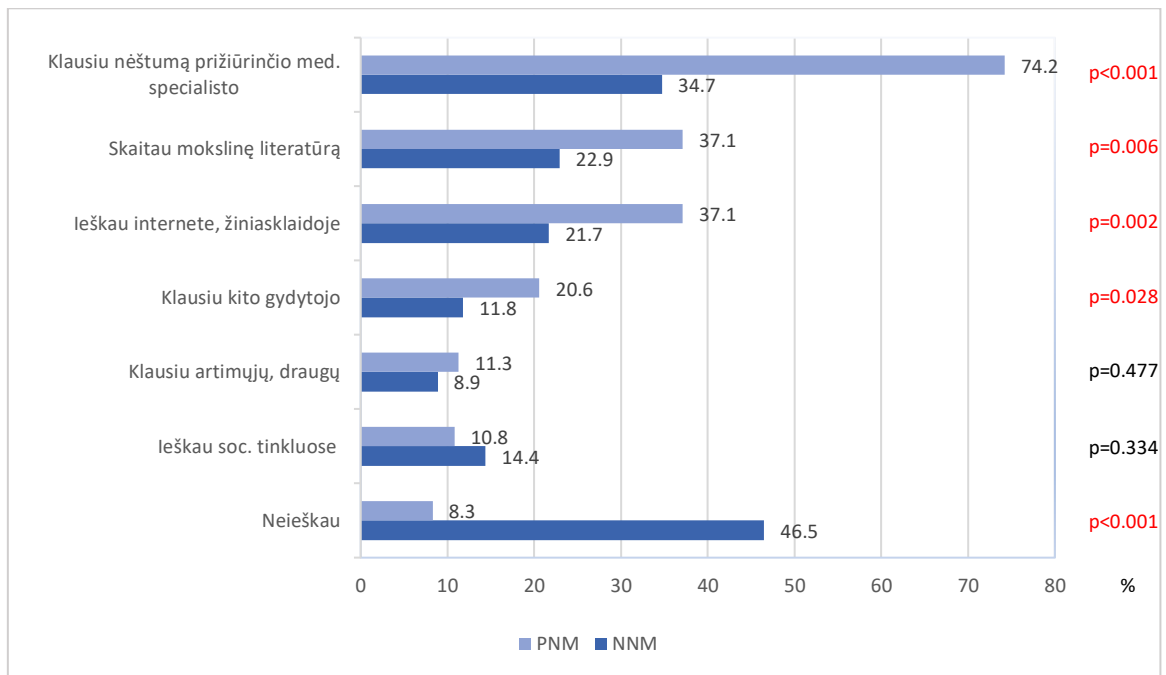
tiriamosios nurodė kitus reikšmingai skatinusius veiksnius: informaciją internete ar žiniasklaidoje – 28 (28,9 proc.) bei socialiniuose tinkluose – 15 (15,5 proc.), literatūrą nėščiosioms – 24 (23,3 proc.) moterys. Daugiau nei pusė NNM grupės moterų (176 (56,1 proc.)) teigė nežinojusios apie rekomenduojamus skiepus nėščiosioms. Stebėtas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp grupių, lyginant visas paskatos skiepytis priemones (1 pav.).

1 paveikslas. Veiksniai, skatinę skiepytis nėštumo metu

Informacijos apie vakcinas nėščiosioms tiriamosios dažniausiai teiravosi jų nėštumą prižiūrinčio medicinos specialisto (72 (74,2 proc.) PNM ir 109 (34,7 proc.) NNM grupėje). Rečiau tiriamosios skaitė mokslinę literatūrą (36 (37,1 proc.) PNM ir 72 (22,9 proc.) NNM grupėje) arba ieškojo tokios informacijos internete bei žiniasklaidoje (36 (37,1 proc.) PNM ir 68 (21,7 proc.) NNM). Daugiau nei trečdalis apklaustųjų (154 (37,5 proc.)) nurodė išvis neieškojusios informacijos apie skiepus. Daugiau tokių moterų buvo NNM (146 (46,5 proc.)) nei PNM (8 (8,3 proc.)) grupėje. Tiriamųjų grupių apklausos rezultatai statistiškai reikšmingai skyrėsi vertinant atsakymus apie informacijos šaltinius (2 pav.).

2 paveikslas. Informacijos apie skiepus šaltiniai

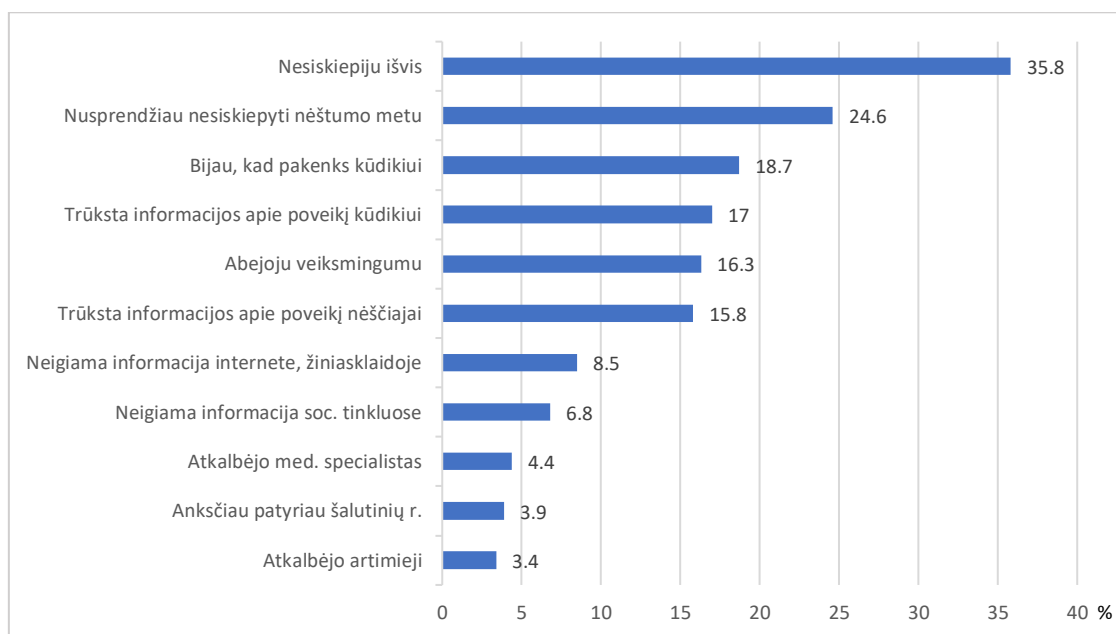

4. Nesiskiepijimo nuo gripo priežastys, skiepijimosi tendencija prieš pastojant

Nesiskiepyti nuo sezoninio gripo nusprendė 18 (18,6 proc.) PNM ir 257 (81,9 proc.) NNM grupės moterų. Dalis tiriamųjų teigė nežinojusios apie šią rekomendaciją (6 (6,2 proc.) PNM ir 37 (11,8 proc.) NNM). Vos kelios apklausoje dalyvavusios moterys pasiskiepijo prieš pastojant planuodamos nėštumą – 3 (3,1 proc.) PNM ir 11 (3,5 proc.) NNM grupėje.

Atlikus tyrimą paaiškėjo, kad daugiau nei trečdalis jame dalyvavusių moterų išvis niekada nesiskiepija (147 (35,8 proc.)). Šią priežastį jos įvardijo, paklaustos kodėl atsisakė skiepo nuo sezoninio gripo. Ketvirtadalis (101 (24,6 proc.)), moterų teigė, kad atsisakė skiepytis būtent nėštumo metu. 77 (18,7 proc.) tiriamosios kaip apsisprendimo nesiskiepyti priežastį įvardijo baimę pakenkti kūdikiui. 70 (17 proc.) moterų nesiskiepijo dėl informacijos trūkumo apie skiepų poveikį kūdikiui, o 65 (15,8 proc.) – dėl informacijos trūkumo apie poveikį nėščiajai. Mažiau nei penktadalis apklaustų moterų (67 (16,3 proc.)) teigė nesiskiepijusios, nes abejojo vakcinės veiksmingumu (3 pav., 3 lentelė).

3 paveikslas. Apsisprendimo nesiskiepyti nuo sezoninio gripo pastojus priežastys

3 lentelė. Apsisprendimo nesiskiepyti nuo gripo, kokliušo ir COVID-19 priežastys

Priežastis	Gripo vakcina			Kokliušo vakcina			COVID-19 vakcina		
	PNM (proc.)	NNM (proc.)	P	PNM (proc.)	NNM (proc.)	P	PNM (proc.)	NNM (proc.)	P
Nesiskiepiju nėštumo metu	8,2 (N = 8)	29,6 (N = 93)	<0,001	17,5 (N = 17)	22,3 (N = 70)	0,315	21,6 (N = 21)	24,5 (N = 77)	0,562
Patyriau šalutinių r. anksčiau	2,1 (N = 2)	4,5 (N = 14)	0,286	0	0	x	6,2 (N = 6)	5,1 (N = 16)	0,677
Bijau, kad skiepas pakenks kūdikiui	1 (N = 1)	24,2 (N = 76)	<0,001	2,1 (N = 2)	19,1 (N = 60)	<0,001	7,2 (N = 7)	28 (N = 88)	<0,001
Trūksta informacijos apie poveikį nėščiajai	3,1 (N = 3)	19,7 (N = 62)	<0,001	18,6 (N = 18)	18,8 (N = 59)	0,959	7,2 (N = 7)	24,5 (N = 77)	<0,001

Trūksta informacijos apie poveikį kūdikiui	2,1 (N = 2)	21,7 (N = 68)	<0,001	13,4 (N = 13)	19,4 (N = 61)	0,177	6,2 (N = 6)	24,5 (N = 77)	<0,001
Neigiama informacija internete, žiniasklaidoje	0	11,1 (N = 35)	<0,001	4,1 (N = 4)	6,7 (N = 21)	0,356	5,2 (N = 5)	10,8 (N = 34)	0,096
Neigiama informacija soc. tinkluose	0	8,9 (N = 28)	0,002	3,1 (N = 3)	5,7 (N = 18)	0,302	4,1 (N = 4)	10,2 (N = 34)	0,065
Atkalbėjo draugai, artimieji	1 (N = 1)	4,1 (N = 13)	0,140	3,1 (N = 3)	3,8 (N = 12)	0,738	4,1 (N = 4)	3,8 (N = 12)	0,893
Atkalbėjo med. specialistas	0	5,7 (N = 18)	0,016	4,1 (N = 4)	5,1 (N = 16)	0,697	3,1 (N = 3)	5,7 (N = 18)	0,302
Abejoju veiksmingumu	4,1 (N = 4)	20,1 (N = 63)	<0,001	5,2 (N = 5)	18,2 (N = 57)	0,002	6,2 (N = 6)	25,2 (N = 79)	<0,001
Nesiskiepiju išvis	10,3 (N = 10)	43,6 (N = 137)	<0,001	12,3 (N = 12)	42,9 (N = 135)	<0,001	7,2 (N = 7)	44,6 (N = 140)	<0,001
Per mažai žinoma apie šią vakciną	x	x	x	x	x	x	12,4 (N = 12)	41,7 (N = 131)	<0,001

Didžioji dalis tiriamųjų nesiskiepijo nuo sezoninio gripo prieš pastojant. Daugiau tokių moterų buvo NNM (268 (91,1 proc.)) nei PNM (47 (48,5 proc.)) grupėje. Beveik ketvirtadalis PNM grupės tiriamųjų (25 (25,8 proc.)) teigė nereguliariai skiepijusios šia vakcina. NNM grupėje tokių moterų dalis buvo ženkliai mažesnė – 36 (11,5 proc.). Panaši tendencija stebėta ir tarp tiriamųjų, kurios teigė besiskiepijančios kasmet – 25 (25,8 proc.) PNM ir 10 (3,2 proc.) NNM grupėje (4 lentelė).

4 lentelė. Skiepijimosi nuo sezoninio gripo tendencija prieš pastojant

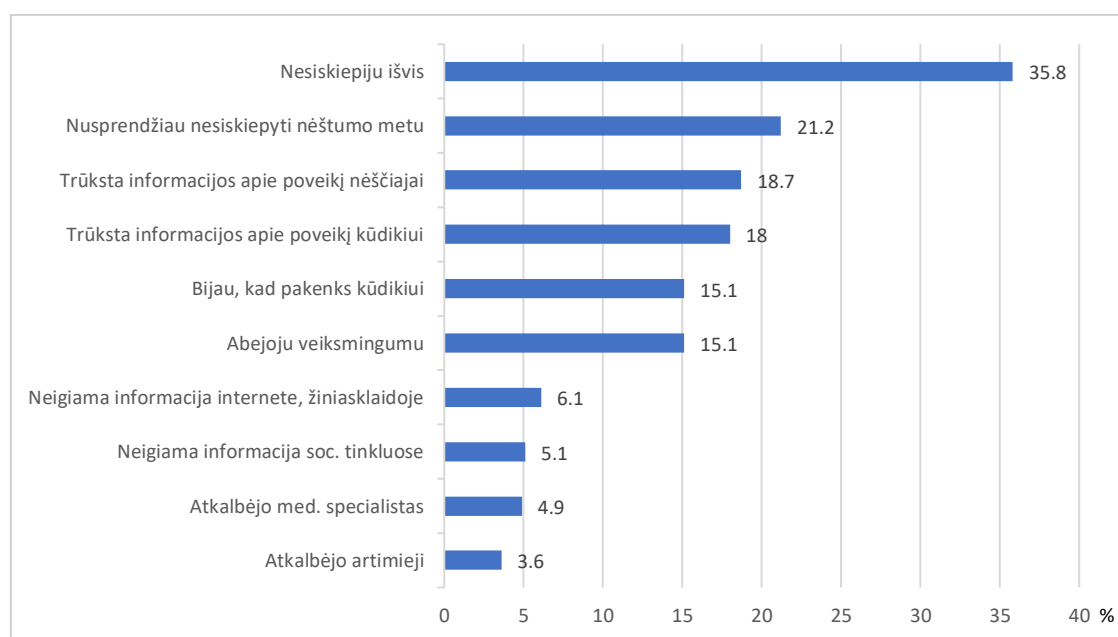
<i>Skiepijimosi nuo gripo tendencija prieš pastojant</i>	<i>N</i>	<i>PNM (proc.)</i>	<i>NNM (proc.)</i>	<i>P</i>
• Nesiskiepiju	315	48,5 (N = 47)	91,1 (N = 286)	<0,001
• Skiepijuosi, bet nereguliariai	61	25,8 (N = 25)	11,5 (N = 36)	
• Skiepijuosi kasmet	35	25,8 (N = 25)	3,2 (N = 10)	

5. Nesiskiepijimo nuo kokliušo priežastys, skiepijimosi tendencija prieš pastojant

Nemažai apklausoje dalyvavusių moterų nusprendė atsisakyti vakcinos nuo kokliušo – 14 (14,4 proc.) PNM ir 178 (56,7 proc.) NNM grupėje. Dalis tiriamųjų nurodė nežinojusios, kad šis skiepas rekomenduojamas nėštumo laikotarpiu – 41 (42,3 proc.) PNM ir 108 (34,4 proc.) NNM grupėje. Vos kelios tiriamosios pasiskiepijo nuo kokliušo prieš pat pastojant – 10 (10,3 proc.) PNM ir 8 (2,5 proc.) NNM grupėje. Rastas statistiškai reikšmingas skirtumas lyginant šias grupes ($p < 0,001$).

Dažniausia apsisprendimo nesiskiepyti nuo kokliušo pastojus priežastis tokia pati kaip ir nuo sezoninio gripo – nesiskiepijimas išvis. Šį atsakymą nurodė daugiau nei trečdalis moterų, nesiskiepijusių nuo kokliušo (147 (35,8 proc.)) (3 lentelė, 4 pav.).

4 paveikslas. Apsisprendimo nesiskiepyti nuo kokliušo pastojus priežastys

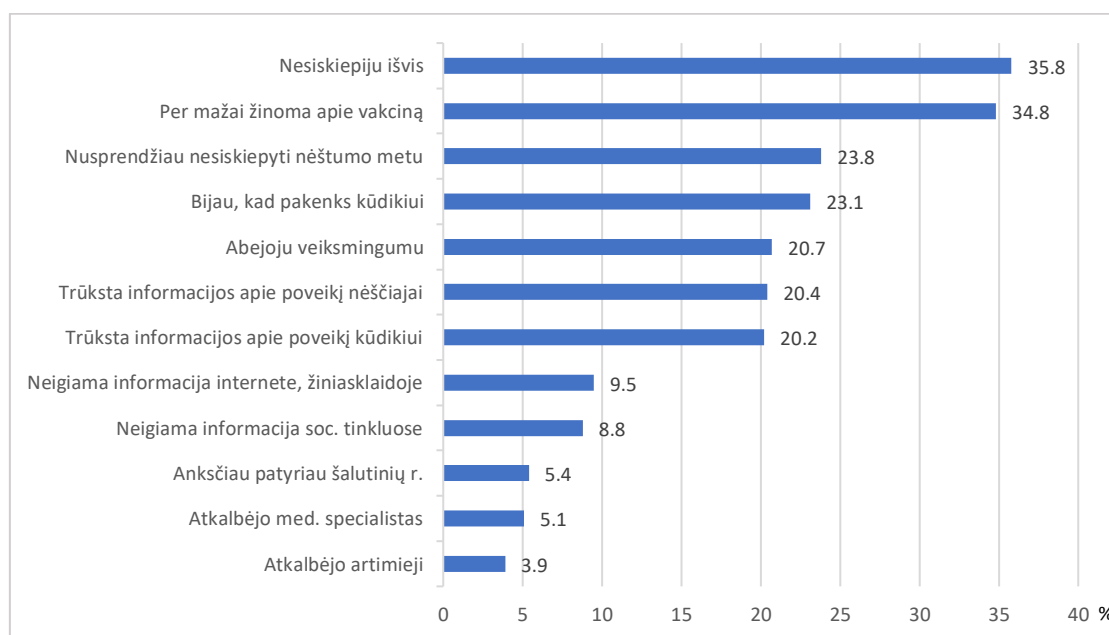
Į klausimą ar prieš pastojant skiepijosi sustiprinančiąja vakcina nuo kokliušo, absoliuti dauguma atsakė to nedariusios – 77 (79,4 proc.) PNM ir 299 (95,2 proc.) NNM grupėje.

6. Nesiskiepimo nuo COVID-19 priežastys, skiepijimosi tendencija prieš pastojant

Nuo COVID-19 infekcijos nusprendė nesiskiepyti 17 (17,5 proc.) PNM ir 219 (69,7 proc.) NNM moterų. Beveik pusė PNM grupės (44 (45,4 proc.)) ir kiek daugiau nei ketvirtadalis NNM grupės (82 (26,1 proc.)) moterų, atsisakiusių skiepytis nėštumo metu teigė, kad tai padarė prieš pastojant.

Daugiau nei trečdalis apklaustųjų (147 (35,8 proc.)) teigė, kad niekada nesiskiepia. Šios moterys tai nurodė kaip pagrindinę sprendimo nesiskiepyti nuo COVID-19 infekcijos nėštumo metu priežastį. Nemažai apklaustųjų (143 (34,8 proc.)) nurodė, kad šiuo metu per mažai žinoma apie vakciną nuo COVID-19 infekcijos, todėl rinkosi nuo šio viruso nesiskiepyti nėštumo metu. Beveik ketvirtadalis nesiskiepijusių nuo COVID-19 (98 (23,8 proc.)) teigė, kad atsisakė šio skiepo būtent nėštumo metu. Dalis moterų – 95 (23,1 proc.), nesiskiepjo, nes bijojo pakenkti kūdikiui, 85 (20,7 proc.) abejojo vakcinės veiksmingumu. Penktadalis tyrime dalyvavusių nėščiųjų ir moterų po gimdymo teigė, kad trūksta informacijos apie šio skiepo poveikį nėščiajai (84 (20,4 proc.)) ir kūdikiui (83 (20,2 proc.)) (3 lentelė, 5 pav.).

5 paveikslas. Apsisprendimo nesiskiepyti nuo COVID-19 pastojus priežastys

Didžioji dalis tiriamųjų teigė pasiskiepijusios nuo COVID-19 infekcijos iki nėštumo – 82 (84,5 proc.) PNM ir 141 (44,9 proc.) NNM grupėje. Daugiau nei pusė NNM grupės moterų (173 (55,1 proc.)) šia vakcina nesiskiepijo iki nėštumo. PNM ir NNM grupių tiriamųjų pateikti atsakymai apie vakcinaciją nuo COVID-19 infekcijos reikšmingai skyrėsi (5 lentelė).

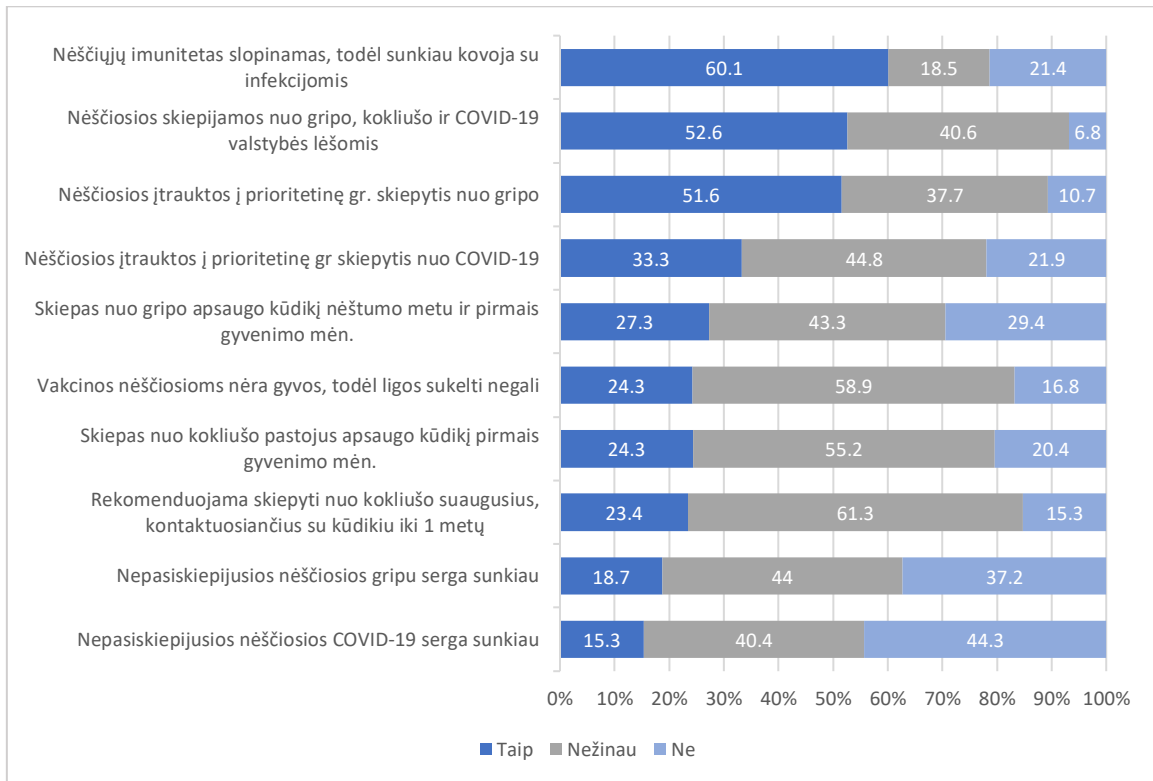
5 lentelė. Skiepijimosi nuo COVID-19 tendencija prieš pastojant

<i>Skiepijimosi nuo COVID-19 tendencija prieš pastojant</i>	<i>N</i>	<i>PNM (proc.)</i>	<i>NNM (proc.)</i>	<i>P</i>
• Skiepijausi	223	84,5 (N = 82)	44,9 (N = 141)	<0,001
• Nesiskiepiau	188	15,5 (N = 15)	55,1 (N = 173)	

7. Apklaustųjų žinios apie skiepijimasi nėštumo metu

Nemažai apklausoje dalyvavusių moterų (247 (60,1 proc.)) žinojo, kad nėštumo metu moters imunitetas yra slopinamas ir dėl to sunkiau kovoja su infekcijomis. Mažiau nei penktadalis (77 (18,7 proc.)) teigė žinančios, kad nepasiskiepijusios nuo sezoninio gripo nėščiosios serga sunkiau. Tokią pat informaciją apie COVID-19 infekciją teigė žinančios tik 63 (15,3 proc.) moterys. Daugiau nei pusė apklaustųjų (216 (52,6 proc.)) žinojo, kad Lietuvoje nėščiosios yra skiepijamos nuo sezoninio gripo, kokliušo bei COVID-19 infekcijos valstybės lėšomis. Faktą, kad nėščiosios yra įtrauktos į prioritetinę grupę skiepytis nuo sezoninio gripo, žinojo 212 (51,6 proc.) moterų, o kad nuo COVID-19 infekcijos – 137 (33,3 proc.). Mažesnę dalis tiriamųjų (112 (27,3 proc.)) žinojo, kad skiepiai nėštumo metu skirti ne tik motinos, bet ir naujagimio apsaugai nuo sezoninio gripo pirmaisiais gyvenimo mėnesiais. Beveik ketvirtadalis tyrime dalyvavusių moterų (100 (24,3 proc.)) teigė žinančios, kad skiepas nuo kokliušo pastojus rekomenduojamas tam, kad kūdikis būtų apsaugotas nuo kokliušo pirmaisiais gyvenimo mėnesiais kol gaus pirmąją kokliušo, difterijos ir stabligės vakciną (DTaP) dozę. Be to, 96 (23,4 proc.) tiriamosios žinojo apie rekomendaciją nuo kokliušo skiepyti suaugusius žmones, galinčius turėti kontaktą su kūdikiu pirmais jo gyvenimo metais. Beveik ketvirtadalis apklaustųjų (100 (24,3 proc.)) žinojo, kad vakciną, rekomenduojamą nėštumo metu, nėra gyvos, todėl ligos sukelti negali (6 pav.).

6 paveikslas. Apklaustų moterų žinios apie skiepimąsi nėštumo metu

APTARIMAS

Pasaulinėje mokslinėje literatūroje pateikiama nemažai duomenų apie skiepų naudą rizikos grupių asmenims, taip pat ir nėščiosioms. Lietuvoje moterų, kurios skiepiasi nėštumo metu, skaičius nėra didelis, pavyzdžiui, nėščiosios išlieka viena iš mažiausiai nuo sezoninio gripo besiskiepijančių rizikos grupių (10). Šiuo metu Lietuvoje nėra daug mokslškai grįstų tyrimų, kuriuose būtų nagrinėjamos nenoro skiepytis nėštumo metu priežastys bei siūlomi sprendimo būdai šiai problemai spręsti. Mūsų atliktame tyrime apklaustos 411 besilaukiančių ar gimdžiusių ne vėliau nei prieš 6 mėnesius moterų. Tyrimo tikslas buvo įvertinti tirtų nėščiųjų ir neseniai pagimdžiusių moterų žinias apie vakcinaciją nėštumo metu, akušerinės anamnezės ir nėštumo priežiūros ypatumus, paskatą ir apsisprendimą skiepytis bei pasirinktus informacijos apie skiepus šaltinius, atsisakymo skiepytis nuo sezoninio gripo, COVID-19 infekcijos ir kokliušo priežastis. Gauti rezultatai buvo palyginti tarp dviejų grupių moterų, kurios buvo pasiskiepijusios nėštumo metu (PNM), su tomis, kurios buvo nesiskiepijusios nėštumo metu (NNM).

Mūsų atlikto tyrimo duomenimis 23,6 proc. moterų skiepjosi bent viena vakcina, rekomenduojama nėštumo metu. Daugiausiai tiriamųjų nurodė, kad skiepjosi nuo sezoninio gripo (16,5 proc.), mažiau – nuo COVID-19 infekcijos (8,3 proc.) ir kokliušo (5,8 proc.). Kitose šalyse atliktuose tyrimuose nurodytas didesnis pasiskiepijusių nėštumo metu procentas. Saudo Arabijoje atlikto tyrimo duomenimis 25,3 proc. skiepjosi ar ruošėsi skiepytis nuo COVID-19 infekcijos nėštumo metu (11). Airijoje atliktame tyrime nuo sezoninio gripo skiepjosi ar planavo skiepytis 42,5 proc., nuo kokliušo – 31 proc. apklaustų nėščiųjų (12). Jungtinių Amerikos Valstijų mokslininkų 2018 m. publikuoto tyrimo rezultatai parodė, kad nuo kokliušo skiepjosi 35,8 proc. apklaustų nėščių moterų (13).

Tyrimo metu nustatyta, kad pasiūlymas skiepytis buvo svarbus veiksnys, lėmęs apsisprendimą skiepytis nėštumo metu. Iš visų tyrime dalyvavusių moterų, 51,6 proc. teigė sulaukusios pasiūlymo skiepytis bent viena nėščiosioms rekomenduojama vakcina. Daugiausiai jų nurodė, kad joms buvo siūloma skiepytis nuo sezoninio gripo (38,9 proc.), rečiau – nuo COVID-19 infekcijos (25,3 proc.), rečiausiai – nuo kokliušo (15,3 proc.). Mokslinėje literatūroje nurodoma panaši tendencija. Erazo CE et al. atliktame tyrime 41,3 proc. apklaustų nėščiųjų teigė gavusios pasiūlymą skiepytis nuo sezoninio gripo nėštumo metu. Iš moterų, negavusių pasiūlymo skiepytis nėštumo metu, 4,3 proc. buvo pasiskiepiję (14). Pietų Korėjoje 2019 m. atlikto tyrimo duomenimis 97,3 proc. nėštumo metu pasiskiepijusių moterų buvo informuotos apie rekomendaciją skiepytis nuo sezoninio gripo. 80 proc. pasirinkusių

nesiskiepyti nėštumo metu moterų buvo informuotos apie rekomendaciją skiepytis nuo sezoninio gripo (15). 2021 m. Turkijoje Goncu Ayhan S et al. atliktoje apklausoje 7,3 proc. moterų teigė, kad joms buvo siūlyta skiepytis nuo sezoninio gripo nėštumo metu. Be to, 38,3 proc. moterų teigė, kad skiepytųsi, jei būtų sulaukę tokio pasiūlymo. 77,6 proc. tyrime dalyvavusių tiriamųjų nurodė, kad joms buvo rekomenduota vakcinacija nuo kokliušo. Iš jų 69 proc. laikėsi šios rekomendacijos ir pasiskiepijo (16). Kiti autoriai nurodo, kad dauguma nėščiųjų skiepytųsi rekomenduojamomis vakcinomis, jeigu jas joms pasiūlytų nėštumą prižiūrintis gydytojas akušeris ginekologas (11,12,15). Jungtinėse Amerikos Valstijose atliktame tyrime 59 proc. pasiskiepijusių nuo sezoninio gripo ir 92 proc. pasiskiepijusių nuo kokliušo buvo gavę tokią rekomendaciją (13).

Dauguma nėščiųjų informaciją apie skiepus, gautą iš jų nėštumą prižiūrinčio specialisto, vertina kaip patikimą. Atlikto tyrimo duomenimis pagrindiniu informacijos apie skiepus šaltiniu nėščiosios įvardijo jų nėštumą prižiūrintį specialistą (44 proc.). Rečiau buvo nurodoma mokslinė literatūra (26,3 proc.), interneto šaltiniai ir žiniasklaidos priemonės (25,3 proc.). Kitų autorių atlikti tyrimų rezultatai panašūs. D'Alessandro A et. al atliktame tyrime 70,8 proc. apklaustų moterų informacijos teiravosi medicinos specialisto (gydytojo akušerio ginekologo ar šeimos gydytojo), 43,8 proc. informacijos ieškojo internete, 18,8 proc. – žiniasklaidoje (17). Jungtinėse Amerikos Valstijose 2021 m. DesJardin M et al. atlikto tyrimo rezultatai skelbia, kad tiek pasiskiepijusios, tiek nepasiskiepijusios nuo COVID-19 infekcijos moterys pirmiausia kreipėsi į medicinos specialistą, 24,2 proc. informacijos ieškojo internete, o 15,3 proc. – socialinėje medijoje (18). Ugezu C et al. ir Kang BS et al. atliktuose tyrimuose įvardijami kiti informacijos šaltiniai: kitų specialybių gydytojai, visuomenės sveikatos centrai, žiniasklaida, draugai ar artimieji, akušerės, literatūra nėščiosioms (12,15). 2019 m. Turkijoje Sağlam M et al. atliktame tyrime 42,6 proc. dalyvavusių moterų apie sezoninio gripo vakciną nėščiosioms sužinojo iš medicinos specialisto, 38,2 proc. – iš žiniasklaidos, 19,1 proc. – iš draugų (19).

Mūsų atlikto tyrimo duomenimis pagrindinė atsisakymo skiepytis nėštumo metu priežastis buvo apsisprendimas išvis nesiskiepyti. Tokių moterų buvo 35,8 proc. Saudo Arabijoje atliktame tyrime kur kas mažiau – 12 proc., apklaustųjų buvo nusistatę prieš bet kokias vakcinas (11). Mūsų tyrimo duomenimis 34,8 proc. atsisakė skiepytis nuo COVID-19 infekcijos, nes manė, kad dar per mažai žinoma apie šią vakciną. 2022 m. Jungtinėse Amerikos Valstijose atliktame tyrime nustatyta, kad 53 proc. apklaustų moterų nesiskiepijo nuo COVID-19 infekcijos nėštumo metu, nes manė, kad vakcina „per nauja“ (18). Mūsų tyrime būtent nėštumo metu nusprendusių nesiskiepyti nuo sezoninio gripo buvo 24,6 proc., nuo COVID-19

infekcijos – 23,8 proc., o nuo kokliušo – 21,2 proc. Baimė, kad vakcina pakenks kūdikiui, buvo nereta atsisakymo skiepytis priežastis mūsų ir kitų autorių tyrimuose. Dėl baimės pakenkti kūdikiui nuo COVID-19 infekcijos nesiskiepijo 23,1 proc. moterų, nuo sezoninio gripo – 18,7 proc. moterų, o nuo kokliušo – 15,1 proc. moterų. Italijoje atliktame tyrime 23,7 proc. moterų manė, kad skiepai nuo sezoninio gripo ar kokliušo nėštumo metu kelia pavojų nėščiajai ir vaisiui (17), o Turkijoje ir Indijoje atliktuose tyrimuose, dėl baimės pakenkti kūdikiui nuo COVID-19 infekcijos nesiskiepijo atitinkamai 26,3 proc. ir 35,3 proc. apklaustųjų (16,20).

Dalis tyrime dalyvavusių moterų abejojo vakcinos veiksmingumu. Dėl šios priežasties COVID-19 vakciną atsisakė 20,7 proc. apklaustųjų. Panašus rezultatas buvo gautas ir jau minėtame tyrime, atliktame Turkijoje, ten dėl to pačios priežasties skiepytis atsisakė 17 proc. moterų (16). Prancūzijoje atliktame tyrime, nagrinėjusiame nėščiųjų nuomonę apie vakciną nuo COVID-19 infekcijos, skiepo veiksmingumu abejojo 38,7 proc. apklaustųjų (21).

Mūsų atliktame tyrime dėl informacijos trūkumo apie COVID-19 vakciną poveikį nėščiajai nesiskiepijo 20,4 proc. apklaustųjų, o dėl informacijos trūkumo apie poveikį kūdikiui – 20,2 proc. Informacijos apie vakcinaciją nėštumo metu trūkumas mokslinių tyrimų duomenimis buvo viena iš pagrindinių atsisakymo skiepytis nuo sezoninio gripo ar COVID-19 infekcijos priežasčių (11,13,16,18). Jungtinėse Amerikos Valstijose atliktame tyrime antra dažniausia priežastimi nurodomi vakciną sukelti šalutiniai reiškiniai. Ją įvardijo teigė 60 proc. apklaustųjų (18). Mūsų atliktame tyrime tai buvo viena iš mažiausiai reikšmingų priežasčių. Kita mažai reikšminga atsisakymo skiepytis priežastis buvo artimųjų bei draugų neigiamas požiūris į vakciną nuo COVID-19 infekcijos. Mūsų tyrime artimųjų nuomonė lėmė, kad COVID-19 skiepo nėštumo metu atsisakė 3,9 proc., Indijoje – 7,8 proc. (20), Turkijoje – 11,6 proc. moterų (16).

Iš visų tyrime dalyvavusių moterų, 60,1 proc. žinojo, kad nėštumo metu imunitetas yra slopinamas, todėl organizmas sunkiau kovoja su infekcijomis. 52,6 proc. apklaustųjų moterų teigė žinojusios, kad Lietuvoje nėščiosios yra skiepijamos valstybės lėšomis. Faktą, kad nėščiosios yra įtrauktos į prioritetinę grupę skiepytis nuo sezoninio gripo ir nuo COVID-19 infekcijos žinojo atitinkamai 51,6 proc. ir 33,3 proc. apklaustųjų. Moterų žinios apie skiepus mokslinėje publikacijose skiriasi. Italijoje atlikto tyrimo duomenimis tik 21 proc. tiriamųjų žinojo, kad skiepas nuo sezoninio gripo yra rekomenduojamas nėščiosioms (17). Mūsų atliktame tyrime nedaug moterų žinojo, kad nepasiskiepijusios nėščiosios serga sunkesne sezoninio gripo (18,7 proc.) ir COVID-19 infekcijos (15,3 proc.) forma. Su teiginiu, kad skiepas nuo sezoninio gripo pastojus apsaugo vaisių ir vėliau – kūdikį pirmais gyvenimo mėnesiais, nesutiko 29,4 proc. apklaustųjų, o dėl šio teiginio teisingumo nebuvo tikros 43,3

proc. moterų. Šiuo teiginiu netikėjo 19 proc., o teiginio teisingumu abejojo 61,9 proc. moterų, dalyvavusių Turkijoje atliktame tyrime, nagrinėjusiame nėščiųjų požiūrį ir nuomonę sezoninio gripo vakcinos klausimu (19).

IŠVADOS

1. Mažiau nei ketvirtadalis tyrime dalyvavusių moterų buvo pasiskiepijusios bent viena nėščiosioms rekomenduojama vakcina. 16,5 proc. skiepijosi nuo sezoninio gripo, 8,3 proc. – nuo COVID-19 infekcijos, 5,8 proc. – nuo kokliušo. Tik kelios tiriamosios nėštumo metu buvo pasiskiepijusios visomis trejomis vakcinomis.
2. Beveik pusė tiriamųjų nesulaukė pasiūlymo skiepytis bent viena nėščiosioms rekomenduojama vakcina. Absoliuti jų dauguma priklausė nesiskiepijusių nėštumo metu moterų grupei. Beveik pusė gavusių pasiūlymą tiriamųjų rinkosi pasiskiepyti bent viena vakcina.
3. Abi tiriamųjų grupės nurodė, kad dažniausiai skiepytis skatinęs veiksnys buvo nėštumą prižiūrintis medicinos specialistas. Beveik trys ketvirtadaliai paskatinimo iš medicinos specialisto sulaukusių moterų rinkosi skiepytis nėštumo metu.
4. Abiejų grupių tiriamosios informacijos apie skiepus nėščiosioms pirmiausia teiravosi nėštumą prižiūrinčio gydytojo.
5. 36,7 proc. nežinojo apie rekomendaciją skiepytis nuo kokliušo, 10,5 proc. – nuo sezoninio gripo, o 3,4 proc. – nuo COVID-19 infekcijos.
6. Pagrindinė pasirinkimo nesiskiepyti rekomenduojamomis vakcinomis priežastis buvo atsisakymas skiepytis bet kokia vakcina.
7. Nors daugiau nei pusė tiriamųjų žinojo, kad nėštumo metu imunitetas yra slopinamas, todėl sunkiau kovoja su infekcijomis, bet mažiau nei penktadalis žinojo, kad nepasiskiepijusios nėščiosios sezoniniu gripu ir COVID-19 infekcija serga sunkiau.

PASIŪLYMAI

1. Informuoti sveikatos priežiūros specialistus, ypatingai prižiūrinčius nėščias moteris, apie skiepus, rekomenduojamus nėštumo metu.
2. Skatinti nėštumą prižiūrinčius medicinos specialistus reguliariai siūlyti nėščiosioms rekomenduojamus skiepus.
3. Sudaryti programą, siūlančią nėštumo metu nenorinčioms skiepytis moterims pasiskiepyti prieš pat pastojant.
4. Sudaryti sąlygas skiepais abejojančioms žmonėms gauti trūkstamą informaciją vakcinacijos klausimais.
5. Visuomenės sveikatos įstaigoms, bendradarbiaujant su bendruomenės lyderiais, kurti daugiau turinio, suteikiančio informacijos, mažinančio stigmą apie skiepus.

PRIEDAI

Priedas 1. Apklauso anketa

VU Akušerijos ir ginekologijos klinika

Ši anoniminė anketa skirta įvertinti Jūsų asmeninę patirtį. Atviras ir nuoširdus bendradarbiavimas pildant anketą užtikrins vertingus rezultatus tyrimo metu (žymėjimo pavyzdys)

1. Amžius: _____

2. Išsilavinimas: pagrindinis vidurinis aukštesnysis profesinis

aukštasis koleginiis aukštasis universitetinis

3. Gyvenamoji vieta: miestas miestelis kaimas

4. Nėštumo laikotarpis: I trimestras II trimestras III trimestras

pagimdžiusi (<2 mėn.) pagimdžiusi (2-6 mėn.)

5. Kelintas nėštumas: 1 2 3 ≥4

6. Kelintas gimdymas: 1 2 3 ≥4

7. Nėštumo rizikos grupė: mažos rizikos nėštumas

nėštumo metu atsirado rizikos veiksnių

iki nėštumo buvo rizikos veiksnių

ankstesnių nėštumų metu buvo rizikos veiksnių nežinau

8. Ar sergate lėtinėmis ligomis? taip ne nežinau

9. Ar laikotės nėščiųjų priežiūros plano (lankotės pas prižiūrintį

specialistą, atliekate paskirtus tyrimus)? taip ne nežinau

10. Kas prižiūri Jūsų nėštumą? gyd. akušeris-ginekologas

akušeris šeimos gydytojas nežinau niekas neprižiūri

11. Ar pastojus Jums buvo pasiūlyta pasiskiepyti skiepais,

rekomenduojamais nėščiosioms? taip, nuo gripo

taip, nuo kokliušo taip, nuo COVID-19 ne

12. Kas pastojus paskatino pasiskiepyti skiepais,

rekomenduojamais nėščiosioms?

nėštumą prižiūrintis medicinos specialistas kitas gydytojas

literatūra nėščiosioms dažnos sveikatos problemos

informacija internete, žiniasklaidoje

informacija socialiniuose tinkluose artimieji, draugai

nežinau apie nėščiosioms rekomenduojamus skiepus

13. Kur ieškote informacijos apie skiepus?

klausiu nėštumą prižiūrinčio medicinos specialisto

klausiu kito gydytojo skaitau mokslinę literatūrą

internete, žiniasklaidoje socialiniuose tinkluose

klausiu artimųjų, draugų nieieškau

14. Pastojus skiepijotės: nuo sezoninio gripo nuo kokliušo

nuo COVID-19 nesiskiepijau

15. Pastojus nesiskiepijote nuo sezoninio gripo, nes:

pasiskiepijau prieš pat pastojant dar ketinu skiepytis

dar neapsisprendžiau ar skiepysiuosi

nežinojau apie rekomendaciją skiepytis nėščiosioms

nusprendžiau nesiskiepyti skiepijauisi

16. Kodėl pastojus nusprendėte nesiskiepyti nuo sezoninio gripo?

nusprendžiau nesiskiepyti nėštumo metu

patyriau šalutinių reiškinių, kai skiepijauisi anksčiau

bijau, kad skiepas gali pakenkti kūdikiui

man trūksta informacijos apie skiepo poveikį nėščiosioms

man trūksta informacijos apie skiepo poveikį kūdikiui

radau neigiamos informacijos internete, žiniasklaidoje

radau neigiamos informacijos socialiniuose tinkluose

atkalbėjo artimieji, draugai atkalbėjo medicinos specialistas

abejoju vakcinos veiksmingumu nesiskiepiju išvis skiepijauisi

17. Ar prieš pastojant skiepijotės nuo sezoninio gripo?

taip, kasmet taip, bet nereguliariai ne nežinau

18. Pastojus nesiskiepijote nuo kokliušo, nes:

pasiskiepijau prieš pat pastojant dar ketinu skiepytis

dar neapsisprendžiau ar skiepysiuosi

nežinojau apie rekomendaciją skiepytis nėščiosioms

nusprendžiau nesiskiepyti skiepijauisi

19. Kodėl pastojus nusprendėte nesiskiepyti nuo kokliušo?

nusprendžiau nesiskiepyti nėštumo metu

patyriau šalutinių reiškinių, kai skiepijauisi anksčiau

bijau, kad skiepas gali pakenkti kūdikiui

man trūksta informacijos apie skiepo poveikį nėščiosioms

man trūksta informacijos apie skiepo poveikį kūdikiui

radau neigiamos informacijos internete, žiniasklaidoje

radau neigiamos informacijos socialiniuose tinkluose

atkalbėjo artimieji, draugai atkalbėjo medicinos specialistas

abejoju vakcinos veiksmingumu nesiskiepiju išvis skiepijauisi

20. Ar prieš pastojant skiepijotės sustiprinančiąja vakcina nuo

kokliušo? taip ne nežinau

21. Pastojus nesiskiepijote nuo COVID-19, nes:

pasiskiepijau prieš pat pastojant dar ketinu skiepytis

dar neapsisprendžiau ar skiepysiuosi

nežinojau apie rekomendaciją skiepytis nėščiosioms

nusprendžiau nesiskiepyti skiepijauisi

22. Kodėl pastojus nusprendėte nesiskiepyti nuo COVID-19?

nusprendžiau nesiskiepyti nėštumo metu

patyriau šalutinių reiškinių, kai skiepijauisi anksčiau

bijau, kad skiepas gali pakenkti kūdikiui

man trūksta informacijos apie skiepo poveikį nėščiosioms

man trūksta informacijos apie skiepo poveikį kūdikiui

radau neigiamos informacijos internete, žiniasklaidoje

radau neigiamos informacijos socialiniuose tinkluose

atkalbėjo artimieji, draugai atkalbėjo medicinos specialistas

abejoju vakcinos veiksmingumu nesiskiepiju išvis

manau, kad dar per mažai žinoma apie šią vakciną skiepijauisi

23. Ar prieš pastojant skiepijotės nuo COVID-19? taip ne

24. Jei pastojus nusprendėte nesiskiepyti, kas paskatintų skiepytis

vakcinomis, rekomenduojamomis nėščiosioms?

nėštumą prižiūrinčio gydytojo rekomendacija

kito gydytojo rekomendacija

informaciniai lankstinukai nėščiosioms

vaizdinė medžiaga viešosiose vietose (plakatai, vaizdo įrašai)

paskaitos nėščiosioms artimųjų, draugų rekomendacija

informacija žiniasklaidoje informacija socialiniuose tinkluose

kita nežinau niekas nepakeistų mano nuomonės

skiepijauisi visomis rekomenduojamomis vakcinomis

	Taip	Ne	Nežinau
Nėščiųjų imunitetas yra slopinamas, todėl organizmui sunkiau kovoti su infekcijomis.			
Nėščiosios yra įtrauktos į prioritetinę grupę skiepytis nuo sezoninio gripo.			
Nepasiskiepijusios nėščiosios serga sunkesne sezoninio gripo forma.			
Skiepas nuo sezoninio gripo apsaugo ir kūdikį nėštumo metu ir pirmaisiais gyvenimo mėnesiais.			
Skiepais nuo kokliušo pastojus siekiama apsaugoti kūdikį pirmais gyvenimo mėnesiais.			
Rekomenduojama skiepyti nuo kokliušo suaugusiuosius, galinčius turėti artimą kontaktą su kūdikiu iki vienerių metų.			
Nėščiosios yra įtrauktos į prioritetinę grupę skiepytis nuo COVID-19.			
Nepasiskiepijusios nėščiosios serga sunkesne COVID-19 forma.			
Nėščiosioms rekomenduojamos vakcinos nėra gyvos, todėl ligos sukelti negali.			
Nėščiosios yra skiepijamos nuo sezoninio gripo, kokliušo bei COVID-19 valstybės lėšomis.			

LITERATŪROS SĄRAŠAS

1. Mackin DW, Walker SP. The historical aspects of vaccination in pregnancy. *Best Practice & Research Clinical Obstetrics & Gynaecology*. 2021 Oct 1;76:13–22.
2. Sebghati M, Khalil A. Uptake of vaccination in pregnancy. *Best Practice & Research Clinical Obstetrics & Gynaecology*. 2021 Oct 1;76:53–65.
3. LIETUVOS AKUŠERIŲ GINEKOLOGŲ DRAUGIJOS (LAGD) POZICIJA DĖL PLANUOJANČIŲ PASTOTI, NĖŠČIŲJŲ IR ŽINDANČIŲ MOTERŲ SKIEPIJIMO NUO COVID-19 INFEKCIJOS. pdf [Internet]. [cited 2023 May 5]. Available from: <https://sam.lrv.lt/uploads/sam/documents/files/2021-08-06%20LAGD%20pozija.pdf>
4. Akušerinė metodika_Antenatalinė priežiūra 2020.pdf [Internet]. [cited 2023 May 5]. Available from: https://sam.lrv.lt/uploads/sam/documents/files/Aku%C5%A1erin%C4%97%20metodika_Antenatalin%C4%97%20prie%C5%BEi%C5%ABra%202020.pdf
5. Nėščiujų skiepijimas [Internet]. [cited 2023 May 5]. Available from: <https://nvsc.lrv.lt/lt/uzkreciamuju-ligu-valdymas/uzkreciamosios-ligos/gripas-1/nesciuju-skiepijimas>
6. NĖŠČIŲJŲ SKIEPIJIMAS KOKLIUŠO KOMPONENTĄ TURINČIA VAKCINA.pdf [Internet]. [cited 2023 May 5]. Available from: <https://www.lagd.lt/doclib/m3gay078bx3fz3h7cqvd159m82p9rkpe>
7. V-955 Dėl Lietuvos Respublikos vaikų profilaktinių skiepijimų kalendoriaus patvirtinimo [Internet]. [cited 2023 May 5]. Available from: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/333a8c10ab9211e88f64a5ecc703f89b/asr>
8. V-2997 Dėl Gyventojų skiepijimo COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) vakcina organizavimo tvarkos ap... [Internet]. [cited 2023 May 5]. Available from: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/f735b430469711ebb394e1efb98d3e67/asr>
9. Guntarskis G, Petraitytė I. GRIPO VAKCINACIJOS APIMTIMS RIZIKOS GRUPĖSE DIDINTI TAIKOMŲ INTERVENCIJŲ VEIKSMINGUMAS. *Visuomenės sveikata*.
10. Gripo analizė 20212022 sezonas (1).pdf [Internet]. [cited 2023 May 5]. Available from: [https://nvsc.lrv.lt/uploads/nvsc/documents/files/Gripo%20analiz%C4%97%2020212022%20sezonas%20\(1\).pdf](https://nvsc.lrv.lt/uploads/nvsc/documents/files/Gripo%20analiz%C4%97%2020212022%20sezonas%20(1).pdf)
11. Bagalb AS, Almazrou D, Albraiki AA, Alflaih LI, Bamunif LO, Bagalb AS, et al. COVID-19 Vaccine Acceptance Among Pregnant and Lactating Women in Saudi Arabia. *Cureus* [Internet]. 2022 Dec 2 [cited 2023 May 8];14(12). Available from: <https://www.cureus.com/articles/127387-covid-19-vaccine-acceptance-among-pregnant-and-lactating-women-in-saudi-arabia>
12. Ugezu C, Essajee M. Exploring patients' awareness and healthcare professionals' knowledge and attitude to pertussis and influenza vaccination during the antenatal periods

- in Cavan Monaghan general hospital. *Hum Vaccin Immunother*. 2018 Apr 3;14(4):978–83.
13. Strassberg ER, Power M, Schulkin J, Stark LM, Mackeen AD, Murtough KL, et al. Patient attitudes toward influenza and tetanus, diphtheria and acellular pertussis vaccination in pregnancy. *Vaccine*. 2018 Jul 16;36(30):4548–54.
 14. Erazo CE, Erazo CV, Grijalva MJ, Moncayo AL. Knowledge, attitudes and practices on influenza vaccination during pregnancy in Quito, Ecuador. *BMC Public Health*. 2021 Jan 7;21(1):72.
 15. Kang BS, Lee SH, Kim WJ, Wie JH, Park IY, Ko HS. Influenza vaccination during pregnancy and influencing factors in Korea: A multicenter questionnaire study of pregnant women and obstetrics and gynecology doctors. *BMC Pregnancy Childbirth*. 2021 Dec;21(1):1–10.
 16. Goncu Ayhan S, Oluklu D, Atalay A, Menekse Beser D, Tanacan A, Moraloglu Tekin O, et al. COVID-19 vaccine acceptance in pregnant women. *International Journal of Gynecology & Obstetrics*. 2021;154(2):291–6.
 17. D'Alessandro A, Napolitano F, D'Ambrosio A, Angelillo IF. Vaccination knowledge and acceptability among pregnant women in Italy. *Human Vaccines & Immunotherapeutics*. 2018 Jul 3;14(7):1573–9.
 18. DesJardin M, Raff E, Baranco N, Mastrogiannis D. Cross-Sectional Survey of High-Risk Pregnant Women's Opinions on COVID-19 Vaccination. *Womens Health Rep (New Rochelle)*. 2022 Jun 29;3(1):608–16.
 19. Sağlam M, Öncel S, Gündoğdu Z. Knowledge, Attitude, Perceptions, and Concerns of Pregnant Women Regarding the Influenza Vaccination in Kocaeli, Turkey. *Cureus*. 2022 Apr;14(4):e23765.
 20. Kalra K, Kaur R, Gupta P, Sood AK. COVID-19 Vaccine Acceptance During Pregnancy, Women's Views, and Influencing Factors. *Cureus*. 2023 Jan;15(1):e34039.
 21. Egloff C, Couffignal C, Cordier AG, Deruelle P, Sibiude J, Anselem O, et al. Pregnant women's perceptions of the COVID-19 vaccine: A French survey. *PLOS ONE*. 2022 Feb 7;17(2):e0263512.